

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

sebastian.axelsson@regeringskansliet.se

Ert dnr KN2024/00983

Yttrande angående remiss "En ny tillfällig skrotningspremie införs"

(diarienummer KN2024/00983)

Sveriges Bilåtervinnare Riksförbundet (SBR) jobbar för en sund utveckling av bilåtervinningen i Sverige. Vår målsättning är att hjälpa våra medlemmar att öka återanvändningen av bildelar och återvinningen av uttjänta bilar. Vi arbetar för att säkerställa en bra ekonomisk stabilitet för medlemsföretagen som årligen hanterar drygt 90 000 fordon, men också för att infria kraven i Bilskrotningsförordningen. Tillsammans med Stena Recycling organiserar Sveriges Bilåtervinnare Riksförbundet producenternas mottagningssystem för uttjänta bilar, Bilretur.

Sveriges Bilåtervinnare Riksförbundet, (SBR) med medlemsföretag önskar lämna synpunkter på ovanstående remiss.

Sammanfattning

- SBR avstyrker införandet av skrotningspremien i den föreslagna formen.
- SBR föreslår i stället följande:
 - en premie på minst 25 000 SEK införs
 - en tillfällig skrotningspremie på 5 000 SEK införs för att stimulera fler bilägare att lämna in sina uttjänta bilar och att moroten erbjuds den som lämnar in en uttjänt bil för återvinning utan att samma person behöver köpa eller leasa en elbil.
 - Effekterna av förslaget utvärderas under hösten för att därmed kunna justera detaljerna inför 2025 så att syftet med förslaget kan uppnås.
 - Eventuella medel som kvarstår vid utgången av 2024 respektive i augusti 2025 föreslås användas för att uppnå den ambition med förslaget som presenterats, dvs att fler personer ska köpa eller leasa en elbil och fler bilar ska lämnas in för återvinning till en auktoriserad bildemonterare.

Utveckling av bolagets inställning

SBR är i princip positivt till en skrotningspremie. Vi välkomnar ambitionen att öka antalet privatpersoner som har möjlighet att gå över till en elbil, samt att skrota ut gamla bilar med låg miljöprestanda. Tyvärr bedömer vi att det presenterade förslaget samt premien på 10 000 SEK inte ger ett tillräckligt ekonomiskt incitament för den som har en gammal bil med förbränningsmotor att vare sig att köpa eller leasa en elbil eller att fler ska välja att återvinna sin uttjänta bil.

Den främsta invändningen till förslaget är att premien är alldeles för låg för att möjliggöra matchningen av den som har en skrotbil och samtidigt är villig att köpa eller leasa en elbil. Det är också svårt att tänka sig att en bilägare skulle låta sig övertygas att köpa eller leasa en elbil genom att erbjuda en skrotningspremie som endast kan erhållas om en 15 år gammal bil ska återvinnas.

I beskrivningen av förslaget framgår att det under förra året var 800 av 134 000 återvunna bilar som uppfyllde de kriterier som nu föreslås. Tanken med förslaget är att 50 000 privatpersoner ska kunna få möjlighet att få en skrotningspremie på 10 000 kr genom att 250 Mkr per år finns avsatta för att finansiera skrotningspremien under såväl 2024 som 2025. Dit är steget långt med föreslagna kriterier. Begränsningen till att samma person ska köpa eller leasa en elbil och dessutom lämna in sin 15 år gamla bil motverkar själva syftet med förslaget. Med den föreslagna utformningen är således risken uppenbar att syftet med förslaget inte kan uppnås. Vår bedömning är att ägaren av den gamla bilen sällan är den som också har råd att köpa eller leasa en elbil.

SBR avstyrker därför förslaget i dess nuvarande form. Med en annan utformning skulle stora positiva miljöeffekter kunna uppnås. Omställning till elektrifiering skulle kunna påskyndas och fler bilar skulle kunna återvinnas.

Givet att ambitionen är att åstadkomma en snabbare omställning till elektrifiering och att fler uttjänta bilar ska återvinnas så skulle ambitionen med förslaget kunna uppnås om inte hela skrotningspremien var villkorad av att samma person ska köpa eller leasa en elbil. I stället skulle en del av skrotningspremien kunna användas för att stimulera omställningen till elektrifiering och en del av premien öronmärkas till att stimulera fler att lämna in sina gamla uttjänta bilar för återvinning.

En skrotningspremie till alla som lämnar in en äldre bil, förslagsvis tio år gammal eller äldre, skulle kunna resultera i stora miljövinster när fler bilar återvinns på ett hållbart sätt. Skrotningspremien bör inte heller begränsas till bilar som har varit besiktigade nyligen. Tvärtom så skulle det bli en stor vinst miljömässigt om ägare till bilar som varit avställda en längre tid nu skulle kunna få ett incitament att lämna in den uttjänta bilen för återvinning. Ju längre tid en bil är avställd desto svårare blir det för ägaren att lämna in den uttjänta bilen för en hållbar återvinning och desto större är risken att bilen aldrig kommer in för återvinning. Tyvärr finns det 1,4 miljoner avställda bilar på den svenska marknaden varav omkring 900 000 av dessa är långtidsavställda. För många av dessa avställda bilar är det

osäkert var de finns, eller om de ens finns kvar i landet, och antalet avställda bilar har dubblerats sedan den tidigare skrotningspremien togs bort 2007. Under åren 2001 och 2007 när det fanns det en generell skrotningspremie skrotades det i genomsnitt ca 246 000 fordon per år. Efter att premien upphörde har snittet sjunkit till omkring 170 000 fordon per år med en tydlig nedåtgående trend de senaste 3 åren. Under 2023 var det endast 123 358 reellt skrotade personbilar vilket är den lägsta siffran sedan 2009 och tyvärr ser vi att denna trend fortsätter under 2024. Vi kan även se att för första gången exporteras det fler fordon än vad som skrotas vilket kommer medföra att fordonen när dessa blivit uttjänta aldrig kommer komma in till en svensk bildemontering och därmed förloras stora värden i både material och reservdelar. Den utvecklingen behöver brytas.

För att uppnå den avsedda effekten är det vår bedömning att premien måste uppgå till minst 25 000 SEK. Dessutom föreslår vi att en "tillfällig skrotningsmorot", i form av en skrotningspremie på 5 000 SEK, införs för att stimulera fler bilägare att lämna in sina uttjänta bilar. Denna premie skall erbjudas den som lämnar in en uttjänt bil för återvinning utan att samma person behöver köpa eller leasa en elbil. Vi ser också en möjlighet till att man fastslår att eventuella kvarvarande medel av de 250 Mkr avsatts per år ej har förbrukats att dessa i sådant fall uteslutande användas till en generell premie utan krav på köp eller leasa en elbil. Med dessa förslag i kombination gör vi en bedömning att detta skulle kunna innebära en utskrotning på ca 50 000 bilar under två år

Regeringen har presenterat en väl utarbetad plan för att bekämpa fusk, vilket vi ser som positivt. Detta visar på regeringens noggranna arbete, och vi tror inte att en höjning av premien kommer att leda till ökat fusk.

Stockholm den 2024.05.28

Andreas Frössberg, VD

Sveriges Bilåtervinnare Riksförbund